

Bäckhästen.

Det var en del pågar, som var ute och sprang på isen på en å i Häglinge socken. Så kom där en häst; han stod så vackert och lockade upp en påg på ryggen på sig. Här är plats till en till, tyckte han, och så lockade han upp alla pågarna på ryggen, det var väl en femton, sexton stycken. Då kom där en gåendes. Kors, jag har aldrig sett en så lång häst, sade han. Då ramlade alla pågarna ner på marken, och hästen satte i vag.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3006

Skogsnuvan.

Jag hade en gång varit vid "värmöllan" i Fredriksberg och skulle gå en genväg över mossen hem till Björkeshusen. Ute på kärren och vägen såg jag liksom ett par hundar. Hunnadjäklar sade jag. Jag gick vidare och gick där väl ett par timmar. Vid Fredriksberg var där ett par rotfruktsstackar. Jag trodde, att det var gården och klev över dem, men hur jag nu gick, kom jag till dem igen. Då tänkte jag, att det var något, som det inte skulle vara, och när jag så var mitt på en stack, vände jag rocken, och då såg jag, var jag var, och gick sedan raka vägen hem.

Gast.

En gång hade farfar och jag varit körandes i Sösdala. Vi hade hämtat bräder och var på väg hem. Vi hade en arbetsvagn med lösa fjädrar. Rätt som vi körde genom en vång, Snapphanevången kallades den, ville hästarna inte gå. Farfar gav hästarna en snärt och svor till. Kärran blev stående på vägen, men bräderna och vi flög av, och farfar skrek till: Aj som för fan! och sade till mig: se där, se där! Men jag såg ingenting, och vad han såg, vet jag inte. Vi fick opp det igen och ködde hem, men om morgonen var hela truten oppblomstrad på honom. Han hade fått sig en uppsittare.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3006

Maran!

Det var en, som hade hästar, som maran brukade gå på. Då hängde han upp en "maresten" över hästen, och sedan gick maran aldrig dit mer. Det var en rund sten med ett runt hål genom stenen.

3006

Spene
V. döringe
Björnstedt
1931

My S. Mc. Bergh
Ber. mat. Seron
född 1874
Höglinge

Mölle-Jinsen var mycket populär. De sökte honom för små bagateller. På ett ställe hade de blivit av med ett ullgarnsnysta, och de trodde, att det var en nabokvinna, som hade tagit det. De gick till Mölle-Jinsen, men han ville inte säga, vem som hade tagit det. Då bad de honom, att han åtminstone riktigt kunde märka den, som tagit det, och det lovade han. - Rätt som de satt i sutgan en kväll, var där en gås, som låg därinne på ägg, som skrek till, och ena ögat flög ur huvudet på henne. Det var hon, som hade tagit nystanet; hon hade asat det under sig, och där låg det bland äggen.

Det var en, som hade en knuta så stor som ett "fröjtapäron" på halsen. Han sökte Mölle-Jinsen, och han bara "neb" om det, och fjorton dagar efter var det borta.

Det var en, som hade blivit av med en järnstång. Han gick till Mölle-Jinsen, och han sade, att han skulle gå ut på en bestämd väg vid en bestämd tid och ta ett par mannar med sig som vittnen. Då skulle den, som tagit järnstången komma, men de skulle vara tysta och inte säga något till en början. Han gjorde, som gubben sagt, och rätt som det var, kom där en, som de minst anat, och hade en järnstång med sig. Han stannade hos dem, men de stod tysta, och kunde ingenting säga. Men så frågade de honom, om det var hans järnstång, och då började han prata och erkände, att det var han, som tagit den, och lämnade igen den.

På sista tiden gick Mölle-Jinsen inte på det förrän han blev "lide grann halt om halt".

Han lät påskina, att det var genom andevärlden han ställde fram tjuvgods och botade lyten, men vad för slags andar det var, vet jag inte.

3006

Det hade en gång blivit potatis borta i Rösle, och gårdsdrängen ville skylla en annan för det. Båda gick till Mölle-Jinsen. När han hade varit inne i sin kammare, kom han ut och sade: Mycket har jag varit ute för, men aldrig att tjuven själv kommer och söker. Det var gårdsdrängen själv, som hade tagit potatisen.

Strax på nittiotalet var där en dräng på Maglö, som hade hängt sin klocka i drängkammaren. När han kom hem, var den borta. Det var några, som hade ett barn sjukt och som sökt Mölle-Jinsen och fått det beskedet, att de skulle stjäla någonting och skrapa litet av det och ge barnet, så skulle det bli bra. Det visste ju inte drängen, och han for till Mölle-Jinsen. Han gick in i sin kammare, och när han kom ut igen, sade han: Det var märkvärdigt, klockan hänger på väggen i drängkammaren. Den är alls inte borta. - Och när drängen kom hem, hängde klockan där. De, som hade sjukt, hade varit där och lämnat igen den.

Det var en gammal soldat i Brönnestad, som hette Landin. Han hade varit på "läsemöde" i Horröd (korpralen skulle då och då förra soldaterna i Soldatinstruktionen). När han gick hem genom örtra skog, hade han blivit av med sin pengabörs. Han hade sällskap med ett par andra och ville skylla dem för att ha knyckt den. Men de fick honom till att gå till Mölle-Jinsen, för de tyckte det var förargligt att bli beskylld för sådant. Mölle-Jinsen sade till Landin, att han skulle gå ut på morgonen på stigen, de gått, och han hade precis, var börsen låg, och där hittade han den med.

Det var ett fruntimmer, som tog päror från Mölle-Jinsen. Han lät henne gå, men om natten blev hon sjuk; om hon fick diarré eller förstopning, det vet jag inte. Men han tyckte väl, att det var synd till käringen. När han plågat henne, så att han tyckte, att det var nog, fick hon förlossning.

Farfar var hos honom en gång. När de tog ut kreaturen och kom ut om grinden, var där ett par hästar, som alltid sprang ner i en "ramm" (vattensamling) och lade sig. Det var då farfar gick till Mölle-Jinsen. När han kom ut ur sin kammare, sade han: Du kom i rättan tid, för hade de kommit dit en gång till, hade de blivit där. Det är andra människor, som ha skuld till det. Men de skall inte gå dit mer. Och de gjorde de inte heller. Men vilka det var, som hade skuld till det, ville han inte säga, och det kunde ju göra det samma.

Mölle-Jinsen hade en påg, Johannes, som blev stängd från, när han gick och läste. Mölle-Jinsen blev galen. Det skall bli sista söndagen, han predikar, sade han, och det blev det med, för prästen blev sjuk och blev aldrig frisk mer.

3006

Farfar och far var en gång hos Kloge-Anna i Småland. Farfar hade varit sjuk i tio års tid. Han körde ända upp till Småland och sökte henne. Hästarna satte han i en gård intill. Hon hade mottagning liksom en doktor och släppte in folk i tur och ordning. Farfar frågade, om han inte kunde få komma in litet innan sin tur, för han hade en liten påg med sig, och hästarna hade inget foder. Hon svarade, att när det blev hans tur, skulle han få komma in, och förresten var där ingen fara med hästarna, för nere på gården höll de just på med att skära hackelse till dem. Farfar hörde sedan efter nere vid gården, och det stämde; vid den tiden hade de gett hästarna hackelse.

Det var en dräng, som också sökte. Ett par hästar hade kommit bort, och husbondefolket hade skickat drängen till Kloge-Anna och gett honom en ost att ta med till henne. Men han tyckte, att den kunde han själv behålla, och så gömde han den i en ristbuske. Men när det blev hans tid, så sade hon till honom, att han först skulle gå och hämta osten, där han hade gömt den; sedan skulle han få besked, Och det fick han allt göra. Sedan talte hon om för honom, att

3006

hästarna bara sprungit bort och stod på en grannes åker. Och där hittade de dem sedan. När det blev farfars tur, sade hon till honom, hur han skulle bära sig åt - vad det var, vet jag inte -, och när han sedan frågade, vad han blev skyldig, svarade hon: Ni har inte så mycket pengar med er, så det räcker nätt och jämt till hemresan. Det stämde, men det är underligt, hur hon kunde veta det. Men hon tog ingenting betalt.

Farfar fick som kännetecken av henne, om han blev frisk eller ej: Han skulle söka upp en liten ek, och fläcka den så mycket, att han själv kunde krypa igenom. Om den sedan växte upp och blev rak och fin, skulle han bli lika bra, men om den bara blev en "purra", blev han inte karl igen. Den blev rak, och frisk blev han. Jag såg den där eken många gånger, och var gång vi kom därförbi, sade han: Där är min ig, och den eken var så fin och grann.

3006

"Slinken" i Hörby var minst lika god som Mölle-Jinsen. Vad han egentligen hette, vet jag inte, men man kallade honom aldrig för annat än Slinken. Den skulle de en gång skjutsa till häkte. När de kom förbi en gästgivaregård, gick länsmannen och de andre in, för de tyckte, att det var kallt, men Slinken lät de sitta därute och frysa. När de kom ut och skulle köra igen, ville inte hästarna gå, och då sade Slinken till dem: Vill herrarna bjuda mig på förfriskning, ska vi köra sedan. Ja, de tyckte, att det var bäst så, och så fick han ett par snapsar. När de kom ut igen, sade han: Nu kör vi, och den som höll i tömmarna, kunde knappast hålla igen, så fort gick det.

Det var en annan klok, som de kallade för Åsumspågen. Han var visst ifrån Södra Åsum. De kom och skulle ta honom till häkte för trolleri, men när de fått upp honom i vagnen, ville hästarna inte gå; de orkade inte med honom. Då tyckte länsmannen, att det var bäst, att han gick av vagnen, och så snart Åsumspågen var av, skenade hästarna i väg och sprang runt om i hans åker, och han stämde kronolänsmannen, för att han förstört han råg, och han fick betala. Men han sökte aldrig hämta gubben mer till häkte.

Tydor vid julen.

Om jularna brukade de gamle kunna se, vem som skulle dö under året. De gick runt om stuelängan tre gånger och tittade sedan in genom fönstret, och den som skulle dö under nästa år, satt där vid bordet utan huvud.

Årsgång.

De brukade gå attergång. De skulle gå till tre moderkyrkor och skulle kunna se, hur grödan blev under året. De fick inte se sig tillbaka och skulle vara alldeles tysta. - Där var en, som var ute och gick sådan där attergång, Rätt som det var kom där en körandes bakom honom, och han hade ett stort lass förspänt med bara ett par möss, och han sjöng: Ja, nock gaur dä väl, nock gaur dä väl. Då kunde han, som gick attergång, inte bärga sig utan frågade: Hur fan åker du? och sedan var det förstört för honom. Det var en dryg sträcka han hade att gå. Han skulle gå till Norra Mellby, Södra Rörum och Brönnestads kyrkor.